

sa men sterk

magazine voor relaties en partners van XONAR
zomer 2018

Nieuwe interventie
voor slachtoffers
huiselijk geweld

—

Preventie-pilot
leidt tot minder
doorverwijzingen

—

Vruchtbare
samenwerking
intensieve
gezinstherapie

**Margarita
van Uum:**
Snel handelen
is belangrijk

In deze uitgave

Prangende vragen
"Ondertoezichtstelling
neemt toe in Limburg."

4

Feiten & Cijfers
Alleenstaande
Minderjarige
Vreemdelingen.

6

Concept, redactie, ontwerp
Zuiderlicht i.s.m. XONAR

Fotografie

Philip Driessen

Drukker

Schrijven - Lippertz

Hoofdkantoor XONAR

Randwycksingel 35, 6229 EG Maastricht

Telefoon 043 - 604 55 55

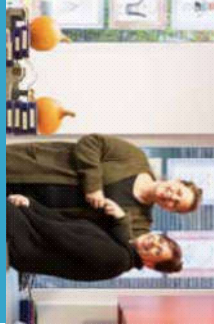
Sterker
XONAR liep als een
rode draad door
het leven van
Taria-Ann.

8

Know how

Minder
doorverwijzingen
dankzij
preventie-pilot.

12

Partners

Vruchtbare
samenwerking XONAR,
Vincent van Gogh
en Lionarons GGZ.

16

Nieuw thuis

Hoe tiener Dewi op
eigen benen leerde
staan.

18

Mooi werk

Kinderen zien
opbloeien.

20

Voorwoord

Verbinding onderwijs en jeugdhulp

XONAR is van mening dat ieder kind veilig, gezond en onbezorgd moet kunnen opgroeien. Deze overtuiging vormt de drive in ons dagdagelijks handelen. Gelukkig gaat dit bij de meeste kinderen goed. Soms is er echter wat extra ondersteuning nodig op het gebied van opvoeding en ontwikkeling. Het is dan belangrijk om dit zo vroeg mogelijk te signaleren en snel en adequaat een oplossing te bieden. XONAR gelooft daarom in het organiseren van de jeugdhulp in de directe omgeving van het kind. Wij zien school en voorschoolse voorzietingen – de normale omgeving van kinderen en hun ouders – dan ook als een ideale omgeving voor onze Jeugd- en Opvoedhulp. We zoeken naar een optimale verbinding met o.a. het onderwijs en de kinderopvang om problematiek bij kinderen en jongeren vroegtijdig te signaleren en snel te interveniëren. Met als resultaat dat we zwaardere zorg zoveel mogelijk kunnen voorkomen of verkorten. Kinderen kunnen gewoon op hun eigen school blijven en in de eigen leefomgeving meedoen. Dat is waar wij bij XONAR, en ook in onze samenleving, voor gaan. In dit nummer treft u een mooi voorbeeld aan van de samenwerking tussen XONAR en basisschool Manjefiek in de pilot Samen Klasse. Er zijn ook weer vele andere indrukwekkende verhalen van cliënten over de betekenis van ons werk voor jeugdigen en hun gezinnen. Ik wil hen bedanken dat zij hun verhaal in dit nummer van Samen Sterk met ons willen delen en wens u veel leesplezier.

Anja Pijls

Raad van Bestuur XONAR

“Waar ondertoezicht-
stelling de laatste jaren
landelijk afneemt,
neemt het in Limburg
juist toe.”

10 vragen aan Margarita van Uum, kinderrechter bij Rechtbank Limburg.

- 1 / Wanneer komt een zaak bij een kinderechter terecht?**
In principe is dit het geval bij zaken waarin beslissingen genomen moeten worden over een kind. Denk aan echtscheidingen, jeugdbeschermingszaken, jeugdstraf- en leerplichtzaken. Soms schrijven kinderen zelf een brief naar de rechtbank. In zo'n geval gaan we met het kind in gesprek.
- 2 / Jeugdrecht heeft een sterk pedagogisch karakter. Wat is uw visie daarop?**
Jeugdrechtszaken vragen vaak om een pedagogische aanpak: wat is goed en veilig voor dit kind? We kijken welke hulp we moeten inzetten. In het strafrecht

proberen we het met leerstraffen op te lossen. En in jeugd civielrecht komen kinderen vaak via de ouders of omstandigheden in de problemen, maar soms ligt het aan het kind. Dan kijken we hoe we kind én ouders kunnen helpen.

- 3 / Heeft de nieuwe Jeugdwet (2015) veranderingen met zich meegebracht?**
Ja, grote veranderingen. De gemeente verdeelt nu de potjes en probeert eerst veel in het vrijwillig kader. Dat werkt vaak goed, maar zorgt soms voor onnodige escalatie. Bijvoorbeeld wanneer iedereen iets anders adviseert. Pas als deze hulp niet voldoende blijkt komen deze zaken via de Raad voor de Kinderbescherming bij de kinderrechter terecht. Dat zijn de zwaardere gevallen, waarbij we snel hulp moeten kunnen inzetten. Helaas lopen we dan regelmatig tegen wachtlijsten aan. Het loopt dus nog niet op alle fronten goed. Een andere grote verandering is de ‘aanvaardbare termijn’ bij een ondertoezichtstelling met uithuisplaatsing. Daarvoor zien we een toename van de voogdijmaatregel. Vóór 2015 werd het gezag van ouders slechts beëindigd onder bepaalde omstandigheden. Nu wordt er gekeken of ze de verantwoordelijkheid binnen een voor het kind aanvaardbare termijn weer aankunnen.

- 4 / Snel handelen is vaak van belang bij civiele jeugdrechtszaken. Hoe speelt de rechtbank daar op in?**

Snel handelen is belangrijk omdat het tussen partijen anders vaak doordertert, maar ook omdat de veiligheid van het kind vaak in gevaar is, fysiek en/of emotioneel. Beschermingszaken komen daarom bij ons met voorrang vrij snel op zitting. Daarnaast doen we veel buiten het zittingsrooster om. Daarin gaat ook de pilot Eigen Beheer Kamer wat betekenen. Drie rechters en zes secretarissen voeren daarin samen de regie bij echtscheidingen, waar vaak meerdere procedures lopen. Om zowel voor ouders als kind snel tot een oplossing te komen worden dan alle zaken die met de echtscheiding te maken hebben

zoveel mogelijk op één zitting behandeld. Op de locatie Roermond gaat een andere pilot lopen. Over een tijd kijken we wat het meeste resultaat oplevert.

- 5 / Uit de Kinderrechtenmonitor 2016 bleek dat de jeugdcriminaliteit de laatste jaren gedaald is. Ziet u dat terug in de praktijk?**

Ja, we hebben minder zittingen. We zien ook dat veel zaken worden afgedaan via de Zo Snel! Mogelijk-tafel waar Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming en politie met elkaar beoordelen of bepaalde zaken zonder de kinderrechter kunnen worden afgedaan. Dat zegt echter nog niks over de forse daling van de jeugdcriminaliteit. Het vermoeden is dat dit onder andere te maken heeft met meer toezicht van de ouders onder andere via sociale media en gsm. De leukste verklaring voor de daling vind ik dat kinderen meer binnen zitten en gamen.

- 6 / En ziet u ook trends in ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing?**

Waar ondertoezichtstelling de laatste jaren landelijk afneemt, neemt het in Limburg juist toe. In Zuid-Limburg weer meer dan in de rest van de provincie. Met name de regio Parkstad valt op. Vermoedelijk hangt de toename samen met gebrek aan financiële middelen. De mogelijkheden voor een kind zijn dan kleiner, waardoor het buiten de groep valt en gepast wordt. Soms gaan kinderen dan gedragsproblemen vertonen, spijbelen etc. Ouders proberen het goed te doen, maar het lukt gewoon niet. Dat vind ik wel eens lastig. Uithuisplaatsing neemt af, mede door de beëindiging van het gezag van ouders. Er is dan sprake van een voogdijmaatregel in plaats van een machtiging uithuisplaatsing.

- 7 / Is er een zaak die veel indruk op u heeft gemaakt?**

Wat veel indruk op me maakt, is wat ouders hun kinderen soms aandoen. Vooral in echtscheidingen waar ze het alleen over zichzelf hebben en niet kijken

naar wat goed is voor hun kind. Ze praten niet meer met elkaar en zeggen alles te willen doen voor hun kind. “Alles?“, vraagt ik dan. Ja alles. Ze geven desnoods hun arm of been af. Dan zeg ik: “Het enige dat ik wil is dat u met elkaar gaat praten.“ Dan schrikken ze. Een beetje gemeen, maar het is wel een spiegel. Soms bereik ik daarmee dat ze naar mediation gaan.

- 8 / Wat is volgens u een verbeterpunt in de jeugdhulp?**

Continuïteit van de hulpverlener is essentieel. Vooral van de gezinsvoogdijwerker. Continuïteit is goed voor de kinderen, en ouders behouden zo vertrouwen in de hulpverlening.

- 9 / Wat wilt u een organisatie als XONAR meegeven?**

Zit er vooral in het begin kort op, daar is winst te behalen. Doe je dat niet, dan is er na een tijdje al veel verhard of geen wil meer om mee te werken. Koppel sneller terug als mensen niet meewerken. De omgang ligt al die tijd immers ook stil. Verder volstaan korte rapporten.

- 10 / Wat wilt u nog kwijt over de gang van zaken in de jeugdzorg?**

Ik doe een oproep aan ketenpartners om met elkaar in gesprek te gaan. Als rechtbank mogen we ons niet bemoeien met wat een verzoekende partij doet, maar we kunnen de processen wel verbeteren en versnellen. Het is goed om van elkaar te weten waar we tegenaan lopen en met uitleg begrip te kweken. Ook bij ons valt wel wat te verbeteren. x

Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen

XONAR biedt behalve Jeugd- & Opvoedhulp ook Vrouwenopvang & Hulpverlening en opvang van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV). De laatste jaren staat deze groep in de belangstelling door met name het oorlogsgeweld in Syrië. Binnen AMV onderscheiden we de Kleinschalige Opvang en de Beschermd Opvang.

Kleinschalige Opvang

Namens Nidos biedt XONAR Kleinschalige Opvang aan voor Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen met een verblijfs-status in de leeftijd van 15 tot 18 jaar. Deze kwetsbare jongeren hebben door buitengewone omstandigheden hun vrouwelijke omgeving moeten verlaten. In Nederland moeten zij zich vervolgen in een geheel nieuwe sociaal maatschappelijke en culturele omgeving verder ontwikkelen tot zelfstandig volwassene. Opvang en begeleiding gebeurt in Kinderwoongroepen (KWG) en Kleine Wooneenheden (KWE). Alle jongeren in de Kleinschalige Opvang volgen onderwijs. De begeleiding is gericht op het bieden van toekomstperspectief.

Beschermd Opvang

Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen vormen een kwetsbare groep voor mensen-smokkel en mensenhandel. Als Nidos samen met de Immigratie- en Naturalisatiedienst vaststelt dat het risico op verdwijning groot is, verblijven de jongeren in de Beschermd Opvang. Daar worden zij intensief begeleid om hun veiligheid en weerbaarheid te vergroten.

Binnen de Beschermd Opvang vangt XONAR in opdracht van het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) AMV'ers op die zijn geboren buiten de Europese Unie en hier eventueel asielaanvragen. Het is nog niet helder of en hoe lang zij in Nederland kunnen blijven. Deze jongeren dragen

een bagage van verlies, geweld, angst en hoop met zich mee. Dat maakt hen kwetsbaar. Maar tegelijkertijd zijn het survivors. Ze moesten al op jonge leeftijd zelfstandig worden. De vlucht naar Nederland hebben ze vaak in hun eentje gemaakt, samen met of onder druk van een mensenhandelaar. De begeleiding van XONAR richt zich op het aanspreken van hun krachten. x

Nationaliteit

• Limburg

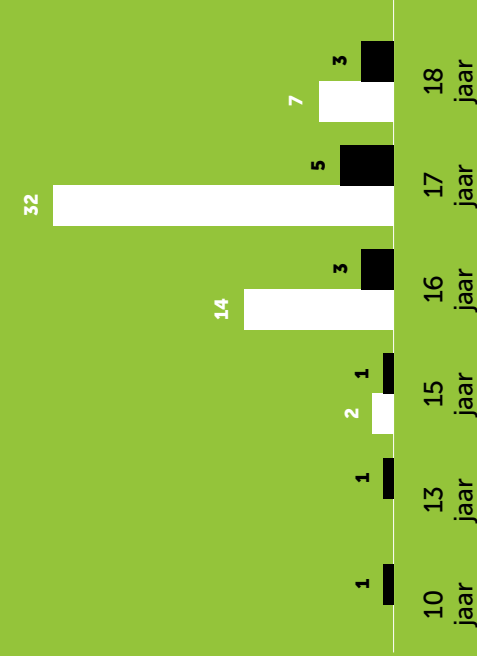
Aantal

11

Leeftijd

■ Kleinschalige Opvang AMV
■ Beschermd Opvang AMV

(per 13 mei 2018)

“XONAR is bijna mijn hele jeugd in beeld geweest”

Toen ze 5 jaar oud was werd Taria-Ann (25) uit huis geplaatst. Ze groeide op in een pleeggezin. Als puber verlangde ze echter naar meer vrijheid, en werd ze door XONAR naar zelfstandigheid begeleid. Inmiddels is ze uitgegroeid tot een sterke jonge vrouw met grote dromen én een voorbeeldfunctie.

Haar moeder lijdt aan schizofrenie. Neemt vaak geen medicatie en grijpt naar verdovende middelen. Haar vader was tot haar 21e niet in beeld. En dus wordt Taria-Ann als klein meisje opgevoed door haar oma. Als oma komt te overlijden blijkt al snel dat haar moeder de zorg niet aankan. Bureau Jeugdzorg grijpt in, en XONAR zoekt een pleeggezin. Haar moeder krijgt bezoeken, maar is niet altijd in staat tot contact.

Dankbaar

Omdat ze pas vijf jaar oud was heeft Taria-Ann weinig herinneringen uit de begintijd in het pleeggezin. Een warm en fijn gezin, dat wel. Ze is dankbaar voor de opvoeding die ze kreeg: “Mensen zeggen altijd tegen mij dat ik zo beleefd ben. Normen en waarden zijn er ook echt met de paplepel ingegoten. Ook dat creatieve heb ik van hen.” Dat laatste komt goed van pas bij Taria-Ann’s carrière. Eerst als blogger, nu als social influencer en

model. En dat sociale, dat heeft ze dan weer van haar deeltijdpleeggezin. Hier bracht Taria-Ann vanaf haar 10e weekenden en vakanties door. De leuke dingen die ze samen ondernemen staan haar nog goed bij.

Donkere periode

Eenmaal in de puberteit komt de band met het pleeggezin onder druk te staan. Daarom volgt Taria-Ann kamertraining. Na enkele maanden blijkt dat ze de vrijheid nog niet aankan. Om escalatie te voorkomen zorgt XONAR voor een plek in een internaat. “Het was een donkere periode in mijn leven”, vertelt Taria-Ann. “Als ik zelfstandig was blijven wonen, was ik vast met nog veel heftigere dingen in aanraking gekomen.” Later rondt ze alsnog haar kamertraining af. Ze gaat bij haar moeder wonen, maar dat werkt niet. Het komt zelfs tot fysiek geweld. Alsnog zelfstandig wonen blijkt de enige optie. >>

“Als je kracht haalt uit je pijn kun je je leven veranderen.”

Je kunt de golven niet stapfen, maar je kunt wel leren surfen.

Alle banden doorgesneden

Sindsdien maakt Taria-Ann bewuste keuzes om stappen te maken in haar leven. "Ik heb op eigen initiatief geen contact meer met mijn pleeggezin en mijn moeder. Dat is jammer, maar beter voor mij. Ik wil mezelf beschermen tegen teleurstellingen." Wel heeft ze nog steeds een goede band met haar deeltijdpleegouders, die ze als haar ouders ziet.

Trauma's verwerken

Vorig jaar raakte Taria-Ann per toeval betrokken bij een heftig voorval. Dit haalde trauma's uit het verleden naar boven. Ze nam meteen actie: "Ik heb een half jaar de tijd genomen om aan mezelf te werken en zocht hulp bij een psycholoog. Ik werk er liever nu aan, dan dat ik er later nog veel meer last van krijg."

Toekomstdromen

"Als mijn leven 'normaal' was geweest, dan had ik niet zo'n drive gehad om succesvol te willen zijn", vertelt Taria-Ann. "Ik jaag nu de droom na om commercieel model te worden. Mijn volgers neem ik mee op dit avontuur. Op social media lijkt alles vaak perfect, maar ik wil ook de realiteit laten zien. Als ik mijn persoonlijke doelen heb bereikt wil ik mij inzetten voor jongeren die het moeilijk hebben. Ik wil laten zien dat je niet het verkeerde pad op hoeft te gaan of net zo moet eindigen als je ouders. Als je kracht haalt uit je pijn kun je je leven veranderen." Verder verheugt Taria-Ann zich al op een eigen gezin. Maar daar wil ze nog heel lang mee wachten benadrukt ze. Eerst wil ze al haar doelen bereiken, zodat ze haar kinderen kan behoeden voor een jeugd als de hare. **x**

"Ik wil mezelf beschermen tegen teleurstellingen."

Birgt Vanwersch van XONAR (L) en Yvonne Stegen van basisschool Manjefiek

Minder doorverwijzingen dankzij preventie-pilot

Op basisschool Manjefiek ging in 2016 de pilot Samen Klasse van start. Dit houdt in dat schoolcoach Birgit Vanwersch (XONAR) meekijkt bij alles wat niet met leren te maken heeft, maar met de sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind. Geen overbodige luxe in de Maastrichtse wijk Malberg, vindt directeur Yvonne Stegen. Vooralsnog lijkt de pilot een succes.

Problematiek in de wijk

Opvoed- en gedragsproblemen, verzuim, zorgmijding, ruzies, agressie, criminaliteit, (rechtscheidingen. Yvonne en Birgit zien het allemaal voorbij komen. Veel gezinssystemen in Malberg zijn kansarm, constateren ze. Volgens Welzijnsorganisatie Trajekt is het aantal risicojongeren er hoog. "Wat ik zorgelijk vind is dat deze kinderen vaak vogelvlj zijn", zegt Yvonne. "En het systeem verandert niet; de 'problemkinderen' van toen zijn nu ouders. En zij hebben de regie in handen." Birgit vult aan: "Ouders denken vaak dat kinderen zichzelf opvoeden, of dat school dat wel doet. Het samen verantwoordelijk zijn voor het welzijn van hun kinderen lijkt niet altijd vanzelfsprekend voor hen. Hier samen over in gesprek gaan, maakt dat het wel als iets gezamenlijks gezien kan worden. Dit komt de kinderen ten goede."

Focus terug op onderwijs

De pilot Samen Klasse is gericht op preventie. Financiering kwam in eerste instantie uit innovatiegelden, sinds april 2017 ligt deze verantwoordelijkheid bij de gemeente Maastricht. "De reden waarom ik voor deze pilot heb gevochten is simpel", vertelt Yvonne. "Leerkrachten werken vanuit relatie en emotie. Daardoor nemen zij vaak ook een stukje maatschappelijk werk op zich. Zelf besteedde ik er vaak zelfs de helft van mijn tijd aan. Kinderen die verzuimen ophalen. Controleren of er geen leerlingen rondhangen bij de supermarkt om de hoek. Gesprekjes voeren. De focus moet echter terug op onderwijs, dat is onze taak. Dankzij de komst van Birgit is dit mogelijk."

Spin in het web

Om geen drempelrees te creëren is Birgit strategisch geïntroduceerd als juffrouw Birgit, en niet als Birgit van XONAR. Oorspronkelijk kreeg ze 8 uur voor de pilot, inmiddels zijn dit er 20. Wat ze in die tijd doet, is heel divers.

Als volwaardig lid van het team draait ze gewoon mee met dagdagelijkse dingen, vertelt ze: "Ik sta in de ochtend bij de deur en loop buiten tijdens het speelwacht, waar ik observeer en het gesprek aanga. Ik help kinderen 1-op-1 en verwijfs waar nodig door. Ik sluit aan bij het knooppunt waarin ketenpartners betrokken zijn, loop binnen bij Yvonne voor een-tweefjes, werk nauw samen met de interne begeleider, voer gesprekken met ouders en/of leerkrachten en ondersteun hierbij met het kind als uitgangspunt. Zo kunnen de leerkrachten zich op hun kerntaken richten. Ik kijk en vul aan vanuit een andere deskundigheid. Daarnaast neem ik deel aan overleggen om de verbinding met de buurt en ketenpartners te leggen, zodat ieder vanuit zijn deskundigheid een steentje bij kan dragen aan het geheel."

School niet serieus genomen

"In Birgit hebben we iemand die nog eens extra op de trom kan slaan voor ons", deelt Yvonne. "Als school word je namelijk niet altijd serieus genomen. Bijvoorbeeld als ik kijk naar gezinnen die uit huis zijn gezet of waarbij de Raad voor de Kinderbescherming onderzoek doet. Dan is dat overal besproken, behalve op school. Ik vind privacy een groot goed. Maar als een kind vijf dagen per week op onze school zit met al zijn zorgen en

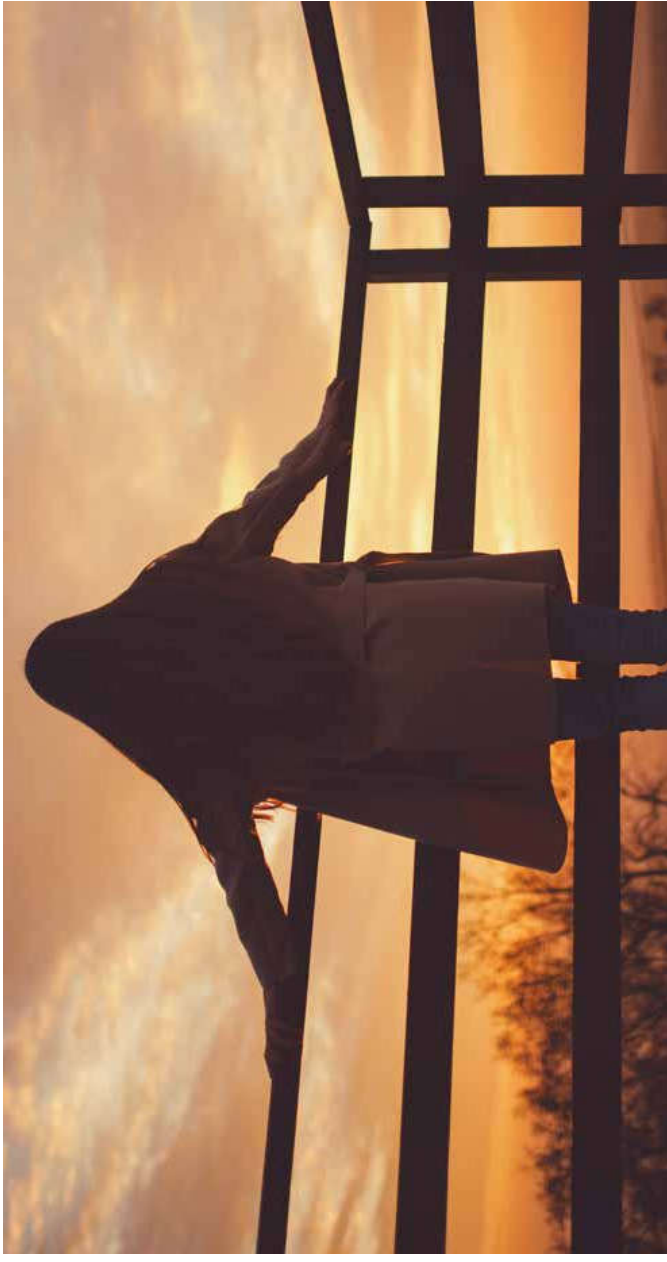
verdriet, en wij de laatste zijn die weten wat er speelt, dan gaat er iets mis. En dat heeft ook te maken met de transitie van de jeugdzorg. Op papier is het case-management er nog, maar in de praktijk niet."

Positieve sfeer en minder doorverwijzingen

Op dit moment verzamelt een procesbeschrijver harde resultaten van de pilot. Maar op school zijn de positieve gevolgen al voelbaar. In de groepen waarmee vorig jaar intensief is gewerkt heerst nu een betere sfeer. En er zijn beduidend minder kinderen die straf krijgen. "Doordat ze af en toe aandacht krijgen van Birgit, gaat het de rest van de week veel beter", aldus Yvonne. "Het samen kijken vanuit verschillende perspectieven levert zoveel op. Ik zou niet weten hoe het zou moeten als Birgit er niet meer zou zijn. Ik denk dat we wel kunnen aantonen dat veel doorverwijzingen zo zijn voorkomen. Eigenlijk zou op elke school in dit soort wijken een schoolcoach moeten zitten." x

Werken aan een nieuwe toekomst

“XONAR heeft me de kans gegeven om weer te leven”

De Nieuwe Toekomst (DNT) is een interventie die vrouwen die betrokken zijn geweest bij huiselijk geweld helpt een nieuwe start te maken.

Kenmerkend en vernieuwend is dat vrijwillige coaches de vrouwen ondersteunen bij het realiseren van hun doelen. XONAR biedt DNT sinds 2017 aan en inmiddels heeft een aantal vrouwen het traject afgerond. Zo ook Preet, die begeleid werd door coach Gerry.

Isolement na emigratie

Het is duidelijk dat De Nieuwe Toekomst veel betekend heeft voor Preet. Zelf omschrijft ze het als: “Ik heb weer hoop”. Dat was heel anders toen Preet in juni 2015 vanwege huiselijk geweld terecht kwam bij XONAR. Een jaar daarvoor was ze samen met haar echtgenoot van India naar Nederland verhuisd. Een hele omschakeling. In India had ze een netwerk en een betaalde baan als docent. In Nederland viel dat allemaal weg. Ze raakte geïsoleerd, mede ook omdat ze de Nederlandse taal nog niet sprak. Preet: “Toen ik bij XONAR kwam, ging het heel slecht met mij. Ik wilde niet meer leven.”

De weg naar een beter leven

Preet woonde acht maanden in de beschermde vrouwenopvang van XONAR. Samen met haar werd er een actieplan gemaakt en ze kreeg emotionele en praktische begeleiding. Bijvoorbeeld bij het aanvragen van een uitkering en een bankrekening. Preet: “Het was precies de

hulp die ik nodig had om een beter leven voor mezelf te creëren. Ik sprak geen Nederlands, wist niet waar ik moest beginnen en emotioneel had ik het heel moeilijk. Zonder XONAR had ik het niet gered.”

Zelf stappen zetten

Na de opvang ging Preet zelfstandig wonen. “Dat was een hele stap. Gelukkig was er vanuit XONAR nog een tijdje nazorg. Dat was belangrijk voor mij. Ik voelde me in die eerste periode nog helemaal niet veilig. Dat heb ik echt moeten opbouwen.” Langzamerhand was Preet er ook aan toe om stappen te zetten richting opleiding en werk. Zo kwam ze terecht bij De Nieuwe Toekomst.

Preet: “DNT bestaat uit een tiental bijeenkomsten. Eerst volgde ik vijf trainingen waaronder een sollicitatietraining. Dat deed ik samen met andere vrouwen in een groep. Daarna werd ik gekoppeld aan Gerry, mijn coach. Zij was

voor mij een grote steun. Vervolgens waren er nog eens vijf bijeenkomsten. Gerry: “Preet had al heel snel na onze eerste ontmoeting via haar eigen netwerk een baan bij een modelketen gevonden. Maar haar droom was om onderwijzeres te worden of om op een andere manier met kinderen te werken. We praatten daarover en keken samen wat hiervoor nodig is. De conclusie was al snel dat een goede beheersing van de Nederlandse taal heel belangrijk is. Hier zet Preet zich ook helemaal voor in. Een werkervaringsplek bij MIK Kinderopvang was goed voor het oefenen van de Nederlandse taal in de praktijk en voor het opbouwen van relaties in de kinderopvang. Preet is heel ondernemend en een aanpakker. Toen ze zonder werk dreigde te komen zitten, zijn we gaan kijken wat ze dan zou kunnen doen. We zijn letterlijk op zoek gegaan in de stad naar naaiateliers, winkels, horeca.”

Op weg naar haar droom

Na een zeer heftige periode heeft Preet haar leven weer opgepakt. Preet werkt, studeert en woont zelfstandig. Ze heeft inmiddels een groot netwerk opgebouwd van vriendinnen, collega's en fijne bureaus. Ze voelt zich veilig en komt weer aan haarzelf toe. Gerry: “Ik heb echt bewondering voor haar. Ze doet het ontzettend goed. Maar ik had niet anders verwacht.”

Preet: “Ik ben Gerry dankbaar. Ik zie haar als een vriendin en we blijven contact houden. Als je goed doet, krijg je ook goede dingen terug. Mijn geloof geeft me de kracht om door te gaan en in mezelf te geloven. Wat ik het allerfietste wil, is om in Nederland weer mijn beroep als docent uit te oefenen. Dat is mijn doel. Over vijf jaar wil ik voor de klas staan.” ✕

Neem voor meer informatie over DNT of aanmelding contact met ons op via dnt@xonar.nl

“Over vijf jaar wil ik voor de klas staan.”

DNT activeert vrouwen om stappen te zetten richting opleiding, werk of een andere vorm van participatie om een betere toekomst voor zichzelf te kunnen creëren. Preet is daarvan een inspirerend voorbeeld. Wat telt is dat iedereen binnen zijn eigen mogelijkheden stapjes richting participatie zet. Elke stap is er één.

Intensieve gezintherapie werkt

Een intensieve begeleiding thuis, gedurende een aantal maanden, met een therapeut die 24 uur per dag bereikbaar is om het gezin met raad en daad bij te staan. Met dit aanbod hebben de gezins-therapeuten MST en MDFT van ggz-instelling Vincent van Gogh zich bewezen als een effectieve behandelingsmethode voor gezinnen die als systeem niet meer functioneren. Sinds 2017 is er een intensieve samenwerking tussen XONAR, Vincent van Gogh en Lionarons GGZ.

MST (Multi Systeem Therapie) en MDFT (Multi Dimensionale Familie Therapie) zijn in het leven geroepen om te voorkomen dat jongeren met grensoverschrijdend gedrag, waarop de ouders geen grip meer hebben, uit huis moeten worden geplaatst, vertelt Miry van Olfen, supervisor van de MST-teams van Vincent van Gogh in Zuid-Limburg. "Bij MST ligt de nadruk meer op het herstellen van de hiërarchie in het gezin. Het gaat dan om gezinnen waarvan het systeem thuis is ontwricht. Vaak is er sprake van middelen-gebruik en geweld. MDFT is meer gericht op het herstellen van de communicatie en behandeling van onderliggende problematiek. Bij beide therapieën is het doel te voorkomen dat een gezin uit elkaar valt."

Bewezen effectief

Beide therapieën, die in strikte protocollen zijn vastgelegd, hebben hun effectiviteit inmiddels bewezen. Dat heeft veel te

maken met het intensieve karakter en de 24-uurs bereikbaarheid van de therapeut. "Gezinnen en jongeren die bij de therapie instromen, hebben vaak al met veel hulpverleners te maken gehad", aldus Johan Cox, MDFT-therapeut bij Vincent van Gogh. "Ze krijgen nu iemand thuis over de vloer die de tijd heeft. Dat is een verademing ten opzichte van vroeger, toen ze ergens tussen 9 en 5 naar een kantoor moesten om in drie kwartier hun verhaal te doen. Want het gaat echt om gezinnen met zulke meervoudige problemen dat zo'n intensieve therapie nodig is."

In de afgelopen maanden heeft Vincent van Gogh de capaciteit voor de twee therapieën in Zuid-Limburg uitgebreid. Binnen MDFT zijn nu drie therapeuten werkzaam vanuit XONAR.

XONAR, Vincent van Gogh en Lionarons GGZ zijn blij met deze uitbreiding en de onderlinge samenwerking. Voor Vincent van Gogh is het belangrijk dat deze samenwerkingspartners goed verankerd zijn in Zuid Limburg. De samenwerking is nu vooral gerealiseerd bij MDFT. De

gedachte is dat beide MDFT teams gemixt blijven om op die manier gebruik te blijven maken van elkaars expertise: geestelijke gezondheidszorg en jeugdzorg expertise. "De combinatie van deskundigheid van beiden is zeer waardevol en leerzaam" zegt Iseke Rood van XONAR. "Daar waar we eerder tegen de beperking optiepen bij psychiatrische problematiek & gezinsbehandeling zijn er nu meer handvatten. Omgekeerd merken we dat onze know

how op het gebied van multiprobleem gezinnen en opvoedproblematiek weer aanvullend is voor de GGZ collega's." Chris Quanjel, directielid van Lionarons GGZ, sluit zich hierbij aan. "De jeugdzorg begint steeds meer dicht te slibben en de wachttijden voor de geestelijke gezondheidszorg nemen toe. Alle instellingen ervaren een grote druk. Daar kom je alleen maar uit door intensief samen te werken. Wij merken bijvoorbeeld dat ouders via een MST- of MDFT-team ook meer inzicht krijgen in de eigen problemen. Dan kun je ze sneller in een op hen toegesmeden traject onderbrengen." Voor een deel van deze jongeren is ook aanvullend diagnostisch onderzoek nodig. Vanuit de samenwerking wordt dan Lionarons GGZ ingeschakeld.

Effectiever

De uitbreiding van het aanbod van MST en MDFT in Zuid-Limburg is in de eerste plaats goed nieuws voor de betrokken gezinnen en jongeren. Volgens Rood, Quanjel, Van Olfen en Cox is het daarnaast ook goed nieuws voor de gemeenten. "Wij snappen dat gemeenten kritisch zijn op duurder producten. Maar van MST en MDFT is bewezen dat ze werken en opnamevoorkomend en -verkortend zijn. Hoe meer en eerder instellingen hun cliënten bij deze therapieën kunnen onderbrengen, hoe beter de gezinnen en jongeren zijn geholpen. Dat haalt bij de jeugdzorginstellingen enigszins de druk van de ketel bij de crisisopvang en de residentiele zorg en leidt tot betere, effectievere en dus goedkopere zorg." ✘

Chris Quanjel (Lionarons GGZ),
Miry van Olfen (Vincent van Gogh)
en Iseke Rood (XONAR)

“Ik was niet aan het leven maar aan het overleven”

Toen ze 16 jaar was, woonde Dewi al op zichzelf. Dat was wennen. Want ze was nog piepjong en moest nog veel leren. De zelfstandigheidstraining van XONAR en haar begeleidster Samira hielpen haar hierbij. Nu is ze 19 en staat ze een stuk steviger in het leven.

Ongezonde thuissituatie

Drie jaar geleden kwam XONAR in het leven van Dewi. De thuissituatie van Dewi was op een gegeven moment niet meer gezond voor haar ontwikkeling. XONAR adviseerde om direct zelfstandig te gaan wonen. Dewi: “Ik ben nu nog blij met dit advies want het paste bij mij en mijn situatie”. Ze ging op kamers wonen en had een forse weekinval. “Ik moest niet alleen zelfstandig naar school gaan maar ook het huishouden doen en werken om het financieel te kunnen redden. Over het huishouden moest ik nog veel leren, daar heeft XONAR me bij geholpen. Maar ik wilde zeker geen medelijden, geen voorkeursbehandeling. Ik ging gewoon door.”

Teveel hooi op mijn vork

Toen Dewi's begeleidster ziek werd, nam Samira het stokje over. “Met mijn eerste begeleidster werkte ik vooral aan de praktische zaken, ik stond ook niet open voor meer”, vertelt Dewi. “Ik ben door mijn verleden erg wantrouwend geworden naar mensen. Samira heeft na een hele lange tijd mijn vertrouwen weten te winnen. Hierdoor heb ik geleerd dat verandering ook goed kan zijn. Zij liet mij inzien dat ik veel te veel hooi op mijn vork had genomen. Werken, leren én voor mijzelf zorgen, dat was toch echt te veel voor een 16-jarige. Ik was mijn hoofd boven water aan het houden. Met hulp van Samira kreeg ik de financiële hulp die ik nodig had. Hierdoor kan ik mij volledig wijden aan school. Dat is nu het belangrijkste, mijn atheneum-diploma halen.”

Altijd doorgaan en positief blijven

Dewi heeft in haar leven flink moeten opboksen tegen belemmeringen en moeilijkheden. “Loskomen van mijn moeder en voor mezelf kiezen was hard. Het voelde voor mij als egoïstisch. Maar ik begreep wel dat het nodig was om op mezelf te gaan wonen. Thuis had ik het echt niet gered. Ik ga altijd door en blijf hard werken, ondanks dat ik vaak tegen-slagen heb gekend en vaak 'nee' heb gehoord. Doorgaan is belangrijk. Positief blijven ook.”

Blindelings vertrouwen

“Je moet jezelf niet vergelijken met een ander maar met je previous self”, vindt Dewi. “Als ik dat doe, dan zie ik dat ik enorm vooruit ben gegaan op veel vlakken. Zo heb ik dankzij Samira emotioneel veel geleerd. Ze heeft me ondersteund in het overwinnen van mijn bindingsangst. Maar zij heeft mij bijvoorbeeld ook gemotiveerd om te gaan sporten. Voor mij is Samira als een oudere zus. Ze is een extra steuntje in de rug. Ik kan alles met haar bespreken, ze is neutraal. En ze is er voor mij. Ze zet de dingen voor mij in perspectief. Ik vertrouw Samira nu blindelings, maar dat heeft lang geduurd.” Dewi ontvangt de begeleiding naar zelfstandigheid vanuit de Wmo. XONAR biedt deze begeleiding zowel vanuit de jeugdhulp als Wmo aan jongeren en jong volwassenen van 16-27 jaar.

Zelf doen met wat hulp

Dewi woont inmiddels in een fijne studio in Maastricht. Ze heeft een lieve vriend, leuke vriendinnen en ze zit in het laatste

jaar van het atheneum. “Na het atheneum wil ik een tussenjaar nemen om naar Indonesië te gaan. Mijn moeder en oma komen daarvandaan. Ik wil mijn roots ontdekken. Daarna ga ik een universitaire opleiding volgen. Je moet het zelf doen maar hulp van iemand die echt voor jou gaat, is wel heel belangrijk. Bij XONAR heb ik die gevonden: de juiste hulp op het juiste moment, op de juiste plek.” **x**

Wegens privacyredenen zijn de foto en de naam Dewi fictief.

“Loskomen van mijn moeder en voor mezelf kiezen was hard.”

Kinderen zien opbloeien

Maurice Mommers
Pedagogisch gezinsbegeleider
XONAR

Op mijn 22^e begon ik als pedagogisch werker in een jongerenbehandelgroep. Ik was bijna net zo oud als sommige cliënten. In het begin was het zwaar, maar na een paar maanden voelde ik mij als een vis in het water. Uiteindelijk ging de jongensgroep over in een gemengde groep. Ook leuk, want dat bracht weer een hele andere dynamiek met zich mee.

Een jaar geleden maakte ik de overstap naar Dagbehandeling Xtra, waar ik werk met kinderen tussen de 6 en 12 jaar. Hoewel ik het werken met pubers nog steeds mis, geniet ik ook van de manier waarop ik nu met kinderen bezig ben en wat ik van hen terugkrijg. Ik ervaar de combinatie van zowel ambulante in gezinnen werken als in de groep als positief. Ik zie kinderen opbloeien en ouders (weer) trots zijn op hun kind. Kinderen mogen bij ons zijn wie ze zijn.

Als 'oude rot' werk ik nog steeds met hart en ziel. Ook doordat ik mij altijd heb kunnen ontwikkelen binnen XONAR. Op dit moment volg ik de opleiding intensieve ambulante gezinsbehandeling. Pittig naast een fulltime job. Maar mijn werk en nevenactiviteiten zoals mijn OR lidmaatschap bij XONAR geven ook weer energie. Ooit zei een leidinggevende tegen mij: "Maurice, zorg altijd dat je fluitend naar je werk gaat en ook fluitend naar huis kunt gaan!" **x**